

KUKÁTKO

ZPRAVODAJ XVIII. NÁRODNÍ PŘEHLÍDKY
AMATÉRSKÉHO ČINOHERNÍHO DIVADLA PRO DĚTI

Lистопад 1999

č. 4

HRAJE NEJEN CELÁ RODINA, ALE I (SKORO) CELÁ VESNICE

Za sedmero řekami a kopci, nedaleko Turnova leží vesnička zvaná Rakousy. Žije v ní 88 lidských duší, které očarovala Thálie. Téměř každá druhá z nich je totiž členem místního divadelního souboru Jizeran, jenž v minulém roce po několika desítkách let odmlky obnovil zásluhou Franzovy rodiny a několika mladých nadšenců svoji činnost. V bývalé škole a ve skromných podmínkách nastudoval letos v zimě svou první hru, a to Drdovy Dalskabáty, hříšná ves aneb Zapomenutý čert. Měl za sebou dvě nebo tři reprízy, když se na jaře zúčastnil regionální přehlídky Člunek v Tanvaldu, odkud odjížděl s doporučením na národní přehlídku Popelka v Rakovníku.

☐ **Zdá se vám to jako pohádka? Ne, to opravdu není vymyšlený příběh, ale realita. Potvrdil nám ji i**

rozhovor s vedoucí souboru Jizeran Martou Franzovou.

S manželem hrajeme divadlo od mládí. Na prknech, která znamenají svět, jsme se v Malé Skále i seznámili. V posledních deseti letech jsme však nikde nehráli a po divadle se nám začalo stýskat. Proto jsme soubor založili v naší vesnici. Jeho základ tvoří naše rodina (poznámka redakce: otec, matka a děti) a rodina Matzkeova. V souboru je jen šest lidí, kteří někde divadlo hráli, ostatní jsou úplně nováčkové, ale o to větší nadšenci. Naším záměrem je dělat divadlo především pro radost svou, a když s ním potěšíme i další, bude to pro nás nejlepší odměna a ocenění.

Jaroslav Mokrejš

Jak viděli Popelku

Majka Kotyzová, Karlovy Vary:

I letošní Popelka potvrdila, že se v Rakovníku již pevně zabydlela. Pořadatelé opět zasluhují velkou pochvalu. Neviděla jsem sice všechna představení, ale která jsem navštívila, mě potvrdila loňský názor, že literární podklady souborů často nejsou špatné, ale lidí, kteří s nimi pracují, nemají zkušenosti. Proto se domnívám, že by se měl na přehlídce najít i čas mluvit se souborem nejen na rozborových seminářích, ale dát tady ještě větší prostor k vzájemné výměně názorů.

Jaroslav a Helena Vondruškoví, Liblice nad Cidličkou:

Letošní Popelka se nám líbila. Bylo tady dost zajímavých představení. Je potěšující, že se zde objevily i nové soubory. Jedinou výtku máme ne k samotné Popelce, ale k porotám, které pracovaly na přehlídkách před Popelkou. V některých případech sem totiž poslaly soubory, které by tu zatím neměly být. Obdivujeme práci rakovnických pořá-

datelů, kteří pro hladký průběh přehlídky udělali opravdu maximum.

Kristína Herzínová, Ústí nad Labem:

Překvapilo mě, že tu byla spousta nových souborů, které jsem ještě nikdy neviděla. Bohužel některé z nich však svou kvalitou, která by je opravňovala k účasti na národní přehlídce, v Rakovníku nepotvrdily.

Pavel Trdla, Ústí nad Labem:

Plně souhlasím s názorem Kristíny. Navíc bych si přál, aby se z rakovnické Popelky nestala přehlídka dětských souborů hrajících pro děti, aby tu i nadále hráli dětem dospělí. Říkám to proto, že loni tady byly dva dětské soubory a letos opět. Přitom mají svou vlastní přehlídku. Jinak smekám před rakovnickým divadelním souborem. S Kristínou jezdíme téměř na všechny divadelní přehlídky, které se v naší republice konají, a můžeme říci, že Rakovník je jednička, že tu vše funguje na sto procent.

Jaroslav Mokrejš

PROGRAM DNEŠNÍHO DNE

NEDĚLE 7. LISTOPADU 1999

10.00 hodln

HOST PŘEHLÍDKY

Daniel Defoe

ROBINSON

D Dílna Studia Dům Brno

Sál KC Rakovník

12.00 hodln

ZAKONČENÍ PŘEHLÍDKY

S VYHLÁŠENÍM VÝSLEDKŮ

A OCENĚNÍM NEJLEPŠÍCH VÝKONŮ

Sál KC Rakovník

NA PRANÝŘI

DS BAF Hostinné

Luděk Hašek

O ROZMAZLENÉ PRINCEZNĚ

Podotknutí první: BAF jest společenství mužů a žen, které dokáže divadelně myslet a divadelně si hrát, tedy má v sobě nezanebatelný kreativní náboj – jde jen o to, kam a jakým směrem kreativitu zaměří. Zda k pouhé obecnosti pro pobavení (podobné vtípkům v hospodě či u táboráku) či k strukturované výpovědi (to jest k divadelnímu tvaru výsostně znakovému, jak ve vážném žánru již prokázal). V důsledku to znamená, zda v komediálním žánru bude preferovat formu pro formu, nebo forma bude sloužit obsahu, tematizovanému sdělení. Toto konstatování neznamená nic jiného než upozornění, že přes lehkonožnou múzu, přes slzy smíchu, lze dospět k mrazení v zádech.

Podotknutí druhé: Text Rozmazlené princezny tomuto souboru sice nabídl možnosti k produkci svérázného druhu černokanadského humoru, včetně hry s pojmy a konotacemi jejich obsahu,

ale už neumožnil jeho strukturování do výpovědi, která by měla konkrétní adresu. Je zřejmé, že spíše než ven směřovala kreativita a zmíněný humor dovnitř souboru, a pouze některé situace nabývaly samy o sobě hodnoty obecnější, s nimiž se diváci mohli identifikovat a tím se pobavit, odreagovat, a rozvíjet individuální představivost. Bylo to proto, že text nebudoval příběh, neboť hlavní hrdinku a posléze i hrdinu odsoudil na periferii dění, a na samotném faktu rozmazlenosti spustil sérii „možných“ událostí. Vědomě přišel událostí a ne situací, neboť toto konstatování se vztahuje k celku. Tím je i řečeno, že postavy jako takové, včetně vztahů, nebyly ustaveny jak textově tak inscenačně.

Podotknutí třetí: Paradoxně je dobře, že se tak stalo, neboť v důsledku lze hovořit o inspiraci. Inspiraci kladné a to obecně, ve smyslu hravosti, a inspiraci ne tak kladné a to jak obecně, tak směrem k souboru, neboť se prokázalo, že schopnost kreativity sama o sobě nemusí nic znamenat. Nápady jevištní, herecké i jednotlivé nápady textové vystupovaly jako stély v pláni pelyňkem porostlé. Zároveň se lze těšit s čím dalším na nás BAF vybafne.

Vladmír Zajíc

NA PRANÝŘI

Divadlo Duha Polná

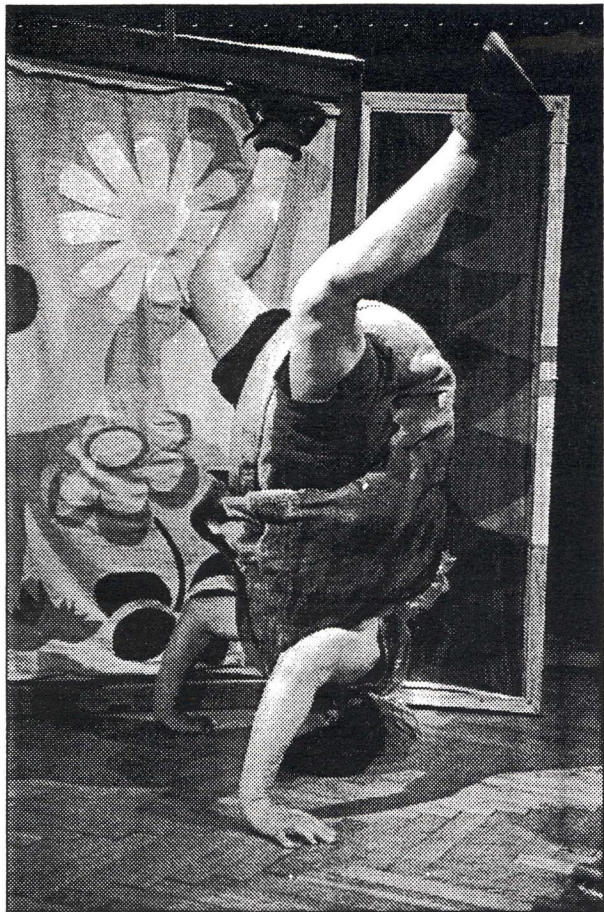
FERDA MRAVENEC V CIZÍCH SLUŽBÁCH

Petr Vaněk a Jitka Smejkalová zvolili k dramatizaci známou a zejména u mladších dětí oblíbenou prózu Ondřeje Sekory. Dramatizace vznikla pro vlastní soubor a Petr Vaněk je současně režisérem inscenace. Byla zvolena ta část příběhu, kdy se Ferda mravenec ocitne v bezprávném postavení a cesta ke svobodě prověřuje jeho charakter.

Celý příběh sehraje dva herci – autoři scénáře Petr Vaněk a Jitka Smejkalová. Je čitelná herecká souhra a vzájemná propojenost. Sympatická je i typová odlišnost podtržená mužským a ženským elementem. Děj je nahlížen s hravým humorem, hravé je i propojení na dětské diváky. Příběh je sehrán ve čtyřech rovinách. Na počátku přicházejí dva herci, ti se mění ve Ferdu Mravence a brouka Pytlíka a ti se proměňují v množství postav, které příběh sehraje. V rámci výstupu o chroustcích je odvyprávěna pohádka o housence. Problém je v tom, že přecházení z jednotlivých rovin příběhu je někdy těžko čitelné a mělo by se zjednodušit a zvýraznit. V samotném příběhu Ferdy Mravence chybí v interpretaci Jitky Smejkalové vyjádření postoje Ferdy ke svému otrockému postavení. V jednotlivých epizodách je třeba zjasnit navozenou situaci a sdělit víc o neznámých prostředcích. Inscenace funguje tam, kde se interpretům podařilo propojit

nápad o výrazové prostředky s tématem. Výborné je například vysávání kytek čmelákem (lahvičky ukryté v květech), proměna sirky, která funguje i jako otrocký dům v šídlo, nebo proměna housenky v motýla. Výprava, vkusná a nápaditá, je organicky propojena s hereckou akcí.

Marie Caltová

NA PRANÝŘI

DS HUGO při ZUŠ VI. Ambrose Prostějov

UŽ NIKDY NEBUDU SPÁT V RÁKOSÍ

Inscenace původní pohádky Michala Čunderleho **UŽ NIKDY NEBUDU SPÁT V RÁKOSÍ** se stala přirozeným vyvrcholením letošní **POPELKY**. Právem. Především textová předloha patří bezesporu k tomu nejlepšímu, co v posledním období v oblasti divadla pro děti bylo napsáno. Pohádka s hlubokým morálním a etickým tématem je napsána básnivým jazykem, který vynalézavě a vtipně nakládá s významem slov a slovních spojení a přináší milý humor. Text netrpí těmi nejčastějšími nemocemi – není mnohmluvný, dává prostor pro jevištní akci, pro výstavbu dramatických situací, pro jednání dramatických postav, motivy příběhu se neztrácejí, jsou logické, neobjevují se zbytečné dějové odbočky. Zkrátka je vše ústrojně podřízeno hlavnímu úkolu a cíli. Inscenátoři pak správně objevili již v samotné předloze prostor pro použití nadsázky a vydali se cestou až re-

vuálního řešení setkání hlavních hrdinek s postavičkami ze světa pohádky. Herectví mladého kolektivu tomu pak odpovídá. Vědomě se hraje nadhled, přičemž se (naštěstí) humor nevyrábí. Největší účinek je tam, kde je v herectví používán znak, zkratka, střih, naopak se účinek nedostavuje tam, kde se prosazuje jakákoliv psychologie. Zkrátka: skrze hereckou akci, za použití funkční scénografie se režii podařilo sdělit ústřední téma předlohy – co všechno obětují hrdinky pro záchranu toho druhého. O potřebnosti takových témat v dnešní době nelze pochybovat.

Kateřina Flxová

Zajímavý dopis přišel na adresu naší redakce. Bude-li vám něčím připadat zvláštní, věřte, že je to zcela v duchu přání pisatele. Redakce za srozumitelnost ručí svojí střídavostí.

3. ročník .lesu amatérského divadla! aneb zatoulané .ísmeno

Máte čas v sobotu 27. listo.adu od sedmi hodin večer? .akliže ano, tak vás srdečně zveme do .rahy na Karlínské náměstí 7, kde .ro vás DIVADLO (bez záruky) .RAHA na tento večer .ř.ravilo již třetí ročník značně neformálního „setkání“ amatérských divadelníků.

Uděláte-li si čas a .řijedete-li, vězte, že se můžete těšit na s.oustu muziky všech možných žánrů, která bude hrát až do brzkého nedělního rána. .osedět a .o.ovídat si budete moci v několika dobře zásobených (a levných!) občerstvovnách. Ti, kteří se nes.okojí .ouze s .asivní zábavou, si budou moci .otrá.it své mozkové závitky nad známými i méně známými deskovými hrami. No a samozřejmě dojde i na divadlo (koho uvidíte .onecháme zatím zahaleno rouškou tajemství), na tombolu a ještě nějaké to .řekva.ení máme schováno v rukávu.

No a jelikož doufáme, že bude nával, tak si raději zarezervujte vstupenky .ředem na tel. čísle **0603/44 11 50** nebo můžete zkusit e-mail dbz@post.cz.

(.ředem u.ozorňujeme, že večerní róby skutečně nejsou vyžadovány! To .ro ty, kteří .les loni absolvovali v gala.) **-dbz-**

BĚHEM PŘEDSTAVENÍ SE STÁVÁME MALÝMI DĚTMI

RAKOVNÍK.

Po představení Duhy se mi podařilo na schodišti rakovnického KC kontaktovat herce a režiséra tohoto divadelního souboru Petra Vaňka a požádat jej o několik informací.

❑ **Dozvěděl jsem se, že Divadlo Duha Polná hraje profesionálně. Divadlo vás tedy živí?**

Je otázkou, co to znamená profesionálně. Jezdíme s divadlem pod vlastní agenturou a svoje představení prodáváme stejně jako ostatní agentury. Ohledně toho, zda nás divadlo živí: Neřeknu, že by se jednalo o nějaký velký zázrak, ale je to věc, kterou jsem chtěl dělat celý život. Musím být tedy spokojený s tím, co mě to dává. Naštěstí mám dvě partnerky, které se se mnou střídají, takže nám to časově celkem vychází. Čas je pro nás asi ta nejhorší překážka, která může být. Musíme plánovat tak, aby nám všechno vycházelo. Často hrajeme dopoledne a tak musím vše domlouvat tak, aby partnerky mohly chodit do práce. Když své pocity shrnu, mohu říci, že jsem spokojený.

❑ **Kolik her máte na repertoáru?**

Pokud se týče divadla pro děti, tak pouze Ferdu Mravence. Ostatní, co dělám se odehrává v rámci režie ochotnického souboru u nás doma. Loni jsem režíroval také jedno představení ve Stonařově, letos mě oslovili opět. Před dvěma roky jsem byl v Němčicích nad Hanou a letos jsem s nimi opět začal spolupracovat. Dramatizujeme zajímavou prózu. O co se jedná, zatím nechci prozrazovat. Když se to povede, mohlo by to být docela pěkné.

❑ **Divadlo Duha má svého scénografa nebo si kulisy vymýšlíte sami? Ptám se kvůli velmi pěkné scéně ve Ferdovi Mravenci.**

Všechno si vymýšlíme sami. Ohledně nápadů jedná se spíše o zkušenost. Děláme to, co nás baví. Pro mě je velmi inspirativní, že Jitka Smejkalová dělá ve školce s malými dětmi. Když to vezmu kolem a kolem, stáváme se během představení rovněž malými dětmi.

Jan Švácha

Pohled ze zákulisí

Žádné divadelní představení, natož pak národní přehlídka se neobejde bez mnoha lidí, jimž sice publikum netleská, ale bez nichž se akce sotva uskutečnila. Proto jsme některé z nich požádali, aby nám řekli, jak oni viděli Popelku ze zákulisí.

Tomáš Khol, osvětlovač v Kulturním centru: Myslím, že přehlídka proběhla bez problémů. Soubory neměly žádné přehnané nároky a v případě potřeby jsme si dokázali vzájemně vyhovět.

Zdenka Karnoldová, „ubytovací referentka“: S ubytováním souborů to letos ze začátku vypadalo dost špatně, protože ubytovací kapacita za přijatelné ceny je v Rakovniku malá. Nakonec se to zvládlo a soubory byly ubytovány na pěti místech. Malý problém byl s prostějovským souborem, který chtěl ve sportovní hale spát tři noci, ale když si měl jednu noc zaplatit ze svého, byla cena pro něj vysoká. Proto třetí noc byl ubytován v Klubu mládeže. Naštěstí se nám místo Prostějova podařilo v hale ubytovat jiný soubor, jinak bychom zde museli pokoje zaplatit my i bez použití. Trochu nás mrzí, že bez omluvy nepřijeli někteří přihlášení pozorovatelé. Jiné problémy se nevyskytly a vše proběhlo ke spokojenosti nás, snad i ubytovaných, neboť jsme žádné stížnosti neměli.

Jaroslav Kodeš ml., osvětlovač v luženském kině: Popelka byla pro mě náročná především na fyzickou, protože jsem musel být v Lužné od rána do večera. Technické problémy nebyly. Soubory jsou kamarádké, dokázali jsme si vyjít vstříc. Vládla tu pěkná atmosféra.

František Švábek, kuchař v baru v Kulturním centru: Pracujeme doslova „v bojových“ podmínkách. Bufet není kuchyně. Přesto, že jsme zde dělali pro uspokojení zákazníků maximum, chvílemi kapacita bufetu nestačila zájmu. Prostě, na jednom domácím sporáku nelze udělat víc, než 60 – 70 porcí. Nyní ještě přemýšlíme, co budeme nabízet dnes, neboť jsme prakticky „vyjezení“, ale něco určitě nabídneme.

Jaroslav Mokrejš